

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΣΕ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ:

Η θερινή ενεργειακή
φτώχεια στην Ελλάδα

Ιούνιος 2026

GREENPEACE

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε από το ελληνικό γραφείο της Greenpeace με τη στήριξη του European Climate Foundation, και βασίζεται σε έρευνα πεδίου που πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Παθητικού Κτιρίου (ΕΙΠΑΚ) την περίοδο Ιουλίου-Αυγούστου 2025. Για τα πλήρη αποτελέσματά της, οι ενδιαφερόμενοι/ες χρειάζεται να ανατρέξουν στην Απολογιστική έκθεση έρευνας πεδίου για τη θερινή ενεργειακή φτώχεια στην Ελλάδα, Ιούλιος-Αύγουστος 2025 - "Πόσο βιώσιμες είναι οι κατοικίες μας το καλοκαίρι;"

Σύνταξη παρούσας έκθεσης:
Άλκης Καφετζής

Υπεύθυνοι/ες έρευνας πεδίου και απολογιστικής έκθεσης ΕΙΠΑΚ:
Στέφανος Παλλαντζάς, Ηλέκτρα Μαντσίνι

Επικοινωνία:
Κολωνού 78
Αθήνα 104 37
Tel: +30 210 3840774 (& 5)
Fax: +30 210 3804008
grgreece@greenpeace.org
[Greenpeace Greece](https://www.greenpeace.org/greece)

#energypoverty

@greenpeacegreece

GREENPEACE

Περίληψη

Το καλοκαίρι στην Ελλάδα συνδέεται παραδοσιακά με την έννοια του «καλού καιρού». Στην πράξη όμως, οι πολύ υψηλές και παρατεταμένες θερμοκρασίες των τελευταίων ετών θέτουν εν αμφιβόλω αυτήν την κοινή πεποίθηση, καθώς οι μήνες του καλοκαιριού έχουν μετατραπεί σε περιόδους **που επιβαρύνουν σημαντικά την καθημερινότητα των νοικοκυριών**.

Το μεγαλύτερο μέρος του κτιριακού αποθέματος στη χώρα **είναι παλιό**, κατασκευασμένο **πριν από τη θέσπιση** σύγχρονων απαιτήσεων θερμικής προστασίας, σε μια περίοδο όπου η θερμική προστασία των κτιρίων δεν αποτελούσε κάποια βασική παράμετρο σχεδιασμού. Σήμερα, η άνοδος της θερμοκρασίας, η συχνότερη εμφάνιση και η μεγαλύτερη διάρκεια των καυσώνων, σε συνδυασμό με τα χαρακτηριστικά του ελληνικού αστικού περιβάλλοντος, **επιδεινώνουν ιδιαίτερα τις συνθήκες διαβίωσης** μέσα στην κατοικία.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η δυσκολία των νοικοκυριών στην Ελλάδα να αντιμετωπίσουν τις αυξημένες θερμοκρασίες εντός της κατοικίας τους, αναδεικνύεται σε ένα **ολόένα πιο αισθητό κοινωνικό ζήτημα**. Δεν αφορά μόνο τη δυσκολία κάλυψης του κόστους ψύξης, αλλά συνολικά την αδυναμία της κατοικίας να λειτουργήσει ως **χώρος προστασίας, ξεκούρασης και αξιοπρεπούς διαβίωσης** κατά τους πιο ζεστούς μήνες του έτους. Η έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες επηρεάζει την ποιότητα του ύπνου, την καθημερινότητά των ενοίκων, την εργασία και τη συγκέντρωση, ενώ ταυτόχρονα αυξάνει τους κινδύνους για τη σωματική υγεία, ιδίως για ηλικιωμένους, παιδιά και άτομα με υποκείμενα νοσήματα, καθώς και την ψυχική υγεία.

Την ίδια στιγμή, **η αύξηση του κόστους στέγασης και ενέργειας** επιβαρύνει ακόμη περισσότερο τα νοικοκυριά. Πολλά περιορίζουν τη χρήση κλιματισμού όχι επειδή δεν το χρειάζονται, αλλά επειδή δεν μπορούν να αντέξουν το κόστος. Έτσι, διαβιούν σε κατοικίες που υπερθερμαίνονται για μεγάλα διαστήματα, συχνά **πολύ πάνω από τα όρια θερμικής άνεσης**. Ταυτόχρονα, η αυξανόμενη ανάγκη για κλιματισμό οδηγεί σε μεγαλύτερη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, ακριβότερους λογαριασμούς και μεγαλύτερη πίεση στο σύστημα ενέργειας, εντείνοντας **έναν φαύλο κύκλο ενεργειακής ανασφάλειας και οικονομικής επιβάρυνσης**.

Σε αυτό το πλαίσιο η παρούσα έκθεση έρχεται να καλύψει **ένα κρίσιμο κενό, καθώς αναδεικνύει τη θερινή ενεργειακή φτώχεια ως μια ήδη υπαρκτή πραγματικότητα**, που αφορά όλο και μεγαλύτερο ποσοστό της ελληνικής κοινωνίας. Η **έρευνα πεδίου** που υλοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2025 από το Ελληνικό Ινστιτούτο Παθητικού Κτιρίου επέτρεψε την ενδελεχή εξέταση των συνθηκών διαβίωσης σε **29 κατοικίες έξι διαφορετικών γεωγραφικών περιοχών** (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα-Καλαμπάκα, Ηράκλειο-Χανιά, Κοζάνη και Πάτρα), καλύπτοντας όλες τις κλιματικές ζώνες της χώρας, διαφορετικές τυπολογίες κτιρίων και επιπέδων ενεργειακής απόδοσης. Σε κάθε κατοικία γίνονταν συνεχώς μετρήσεις καθ' όλο το διάστημα της έρευνας.

Τα αποτελέσματα είναι σαφή και ανησυχητικά. Στη **μεγάλη πλειονότητα** των κατοικιών, **οι εσωτερικές θερμοκρασίες υπερβαίνουν** για μεγάλο μέρος του καλοκαιριού το **ανώτατο όριο θερμικής άνεσης των 25°C**, με μέσες τιμές που συχνά κυμαίνονται **μεταξύ 28 και 31°C** και μέγιστες που φτάνουν ή ξεπερνούν **τους 34–38°C**. Οι αποκλίσεις από τα όρια θερμικής άνεσης είναι μεγαλύτερες σε μεγάλες αστικές περιοχές όπως η Αθήνα και η Πάτρα, ενώ πιο ήπιες διακυμάνσεις καταγράφηκαν σε περιοχές με χαμηλότερα θερμικά φορτία, όπως η Κοζάνη.

Οι αμόνωτες κατοικίες αποτελούν τη σαφώς ευάλωτότερη κατηγορία κατοικιών

στο δείγμα της έρευνας. Οι καταγραφές τους διακρίνονται από τις σταθερά υψηλές θερμοκρασίες, την περιορισμένη ή ανύπαρκτη νυχτερινή αποφόρτιση και σχεδόν την πλήρη έκθεση τους στις εξωτερικές συνθήκες. Σε πολλές περιπτώσεις, **οι εσωτερικές θερμοκρασίες παραμένουν πάνω από 28–30°C ακόμη και τη νύχτα**, δημιουργώντας συνθήκες μόνιμης θερμικής επιβάρυνσης. Η περιορισμένη χρήση κλιματισμού είναι αδύνατον να αντισταθμίσει την έλλειψη θερμικής προστασίας.

Οι κατοικίες που έχουν υποστεί **ήπιας κλίμακας ενεργειακές παρεμβάσεις εμφανίζουν μόνο μερική βελτίωση**, ενώ συχνά καταγράφουν εξίσου υψηλές μέγιστες θερμοκρασίες με τις αμόνωτες κατοικίες. Αντίθετα, **οι κατοικίες με σημαντικές ενεργειακές αναβαθμίσεις** παρουσιάζουν **πιο σταθερή θερμική συμπεριφορά** και μειωμένες διακυμάνσεις, χωρίς ωστόσο να εξασφαλίζουν απολύτως συνθήκες άνεσης σε περιόδους καύσωνα. Οι παθητικές κατοικίες αποτελούν **την πιο αποτελεσματική κατηγορία**, με **θερμοκρασίες** εντός ή πολύ κοντά **στα όρια άνεσης** και κατ' επέκταση μειωμένες ανάγκες ψύξης, παρόλου που η απόδοσή τους παρουσιάζει μεταπτώσεις ανάλογα με τον τρόπο χρήσης τους.

Ένα κρίσιμο εύρημα της έρευνας αφορά την **ιδιαίτερα χαμηλή χρήση ψύξης**. Ακόμη και σε κατοικίες με πολύ υψηλές θερμοκρασίες, η χρήση κλιματισμού περιορίζεται συχνά σε μία έως δύο ώρες ημερησίως. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει ότι **η ενεργειακή φτώχεια εκδηλώνεται όχι μόνο ως κακή ποιότητα κατοικίας αλλά και ως περιορισμένη δυνατότητα χρήσης υπηρεσιών ενέργειας**.

Πέρα από τη θερμοκρασία, η έρευνα πεδίου κατέγραψε σημαντικά προβλήματα και **στην ποιότητα του εσωτερικού αέρα**, με ορισμένες κατοικίες να εμφανίζουν **υψηλές συγκεντρώσεις CO₂** (άνω των 1000 ppm), ένδειξη ανεπαρκούς αερισμού. Παράλληλα, η **σχετική υγρασία** σε αρκετές περιπτώσεις υπερβαίνει τα επιθυμητά όρια, επιδεινώνοντας την αίσθηση δυσφορίας και δημιουργώντας πρόσθετους κινδύνους για την υγεία.

Συνολικά, τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι **η ευαλωτότητα απέναντι στις υψηλές θερμοκρασίες** δεν αφορά μόνο μεμονωμένες κοινωνικές ομάδες, αλλά **είναι δομικά ενσωματωμένη στο υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα της χώρας**. Η αντιμετώπιση της θερινής ενεργειακής φτώχειας απαιτεί **συνεπώς συστηματικές, μαζικές και στοχευμένες παρεμβάσεις**.

Σε επίπεδο πολιτικής, η συγκυρία είναι ιδιαίτερα κρίσιμη. Το **ευρωπαϊκό πλαίσιο** (EPBD, EED, RED και Renovation Wave) θέτει ψηλά τον πήχη των προσδοκιών για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και **καλεί τα κράτη μέλη να επιταχύνουν ουσιαστικά τον ρυθμό και το βάθος των ανακαινίσεων**, με προτεραιότητα στα κτίρια με τη χαμηλότερη ενεργειακή απόδοση. Ωστόσο, στην Ελλάδα το βασικό εργαλείο πολιτικής, **το πρόγραμμα «Εξοικονομώ»**, εξακολουθεί να δίνει έμφαση σε **περιορισμένου βάθους παρεμβάσεις**, με **ανεπαρκή αποτελέσματα ως προς τη βελτίωση της θερμικής συμπεριφοράς των κατοικιών** και την ουσιαστική αντιμετώπιση της χειμερινής και θερινής ενεργειακής φτώχειας.

Την ίδια στιγμή, **η πρόοδος στον στρατηγικό σχεδιασμό παραμένει αργή**. Κατά τον χρόνο συγγραφής της παρούσας μελέτης, η Ελλάδα δεν είχε ακόμη καταθέσει το προσχέδιο του Εθνικού Σχεδίου Ανακαίνισης Κτιρίων, παρότι η σχετική προθεσμία έληξε στα τέλη του 2025. Για τον λόγο αυτό, τον Μάρτιο του 2025 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στην Ελλάδα, μαζί με άλλα 18 κράτη-μέλη, προειδοποιητική επιστολή. Η καθυστέρηση αποτελεί μια ακόμα απόδειξη για το χάσμα μεταξύ των ευρωπαϊκών απαιτήσεων και της εφαρμογής τους στο ελληνικό πλαίσιο, σε μια περίοδο που η ανάγκη για συστηματικές και αποτελεσματικές παρεμβάσεις καθίσταται ολόένα και πιο επείγουσα.

Η ανάγκη για ένα **ολοκληρωμένο και κοινωνικά δίκαιο πλαίσιο πολιτικής** είναι επιτακτική, γεγονός που υποστηρίζεται και από τα ευρήματα της έρευνας. Οι βασικές κατευθύνσεις είναι:

- **Άμεση μείωση του ενεργειακού κόστους τους θερινούς μήνες**, μέσω στοχευμένων μειώσεων στις ρυθμιζόμενες χρεώσεις, την ενίσχυση της πρόσβασης στην αυτοπαραγωγή και τις ενεργειακές κοινότητες, με προτεραιότητα στα ενεργειακά ευάλωτα νοικοκυριά.
- **Θεσμική προστασία των νοικοκυριών από διακοπές ηλεκτροδότησης κατά τη διάρκεια καυσώνων**, με απαγόρευση διακοπών τους κρίσιμους μήνες, την περίοδο Ιουλίου-Αυγούστου, την αυτόματη ενεργοποίηση μέτρων σε περιόδους ακραίων θερμοκρασιών και την επανεξέταση των υφιστάμενων ορίων κατανάλωσης για τις διαφορετικές κατηγορίες ευάλωτων πελατών ηλεκτρικής ενέργειας.
- **Αναμόρφωση του κανονιστικού πλαισίου (KENAK)** ώστε να ενσωματώνει τη διάσταση της θερινής υπερθέρμανσης, μέσω επικαιροποίησης των κλιματικών ζωνών και αυστηρότερων απαιτήσεων για το κέλυφος των κτιρίων.
- **Αυστηρή προτεραιότητα στις ριζικές ανακαινίσεις**, με έμφαση στο κέλυφος, σε επίπεδο κτιρίου και όχι μεμονωμένων διαμερισμάτων και στρατηγική εφαρμογή των διαβατηρίων ανακαίνισης.
- **Στοχευμένη προτεραιοποίηση των κτιρίων με τις χειρότερες επιδόσεις**, με ενσωμάτωση της υπερθέρμανσης ως βασικού κριτηρίου αξιολόγησης και εστίαση σε περιοχές με υψηλή θερμική επιβάρυνση.
- **Ενίσχυση της πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων σε προγράμματα ανακαίνισης**, μέσω πλήρους κάλυψης κόστους, άρσης εμποδίων για ενοικιαστές/στρίες και ανάπτυξης των αναγκαίων μηχανισμών υποστήριξης καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών ανακαίνισης.
- **Ανάληψη πιο ενεργού ρόλου από το Δημόσιο**, όχι μόνο ως χρηματοδότη αλλά και ως στρατηγικού συντονιστή της αγοράς ανακαινίσεων, με στόχο τη διασφάλιση ποιότητας, ισότιμης πρόσβασης και κινητοποίησης ιδιωτικών κεφαλαίων.
- **Ενίσχυση των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης**, με έμφαση όχι μόνο στην κατανάλωση ενέργειας αλλά συνολικά στις πραγματικές συνθήκες διαβίωσης και στην οικονομική επιβάρυνση των νοικοκυριών, με απόλυτη διαφάνεια στη χρήση των δεδομένων.

Η **θερινή ενεργειακή φτώχεια δεν είναι πλέον μια εικόνα από το μέλλον, αλλά μια πραγματικότητα** που ήδη επιβαρύνει τα νοικοκυριά στην Ελλάδα με πολλούς και εξόχως σημαντικούς τρόπους. Η αντιμετώπισή της απαιτεί άμεσες και συνεκτικές πολιτικές αποφάσεις που θα συνδέουν στην πράξη την πράσινη ενεργειακή μετάβαση με την κοινωνική προστασία και την ουσιαστική βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η κατοικία οφείλει να επανατοποθετηθεί στο επίκεντρο των δημόσιων πολιτικών, όχι μόνο ως ένα τεχνικό και ενεργειακό ζήτημα, αλλά **ως βασική υποδομή υγείας, ευημερίας και ανθεκτικότητας της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στην κλιματική κρίση**.

GREENPEACE

Επικοινωνία:

Κολωνού 78

Αθήνα 104 37

Tel: +30 210 3840774 (& 5)

Fax: +30 210 3804008

gpgreece@greenpeace.org

Greenpeace Greece